

Στο «θέατρο της οδού Ερμού» (πρώην Α-Θέατο) παίχτηκε απ' τη νεοσύστατη «Πρόβα» μια σύνθεση των μονόπρακτων του Τσέχωφ «Αρκούδα» και «Πρόταση σε γάμο», σε σκηνοθεσία του κ. Γιώργου Ρεμούνδου. Όσο κι αν η θεματολογία των δύο έργων είναι συγγενική, παραμένει πάντως γεγονός ότι τα σύντομα αυτά μικρά δράματα ή κομωδίες του Ρώσου συγγραφέα έχουν την αυτοτέλειά τους που εκφράζεται μεσ' από μία αυστηρή, λιτή δομή, στην οποία είναι δύσκολο να προσθέσει ή να αφαιρέσει κανείς το παραμικρό. Οι χαρακτήρες του Σμυρνόφ, της Πόποβα, του Λουκά, του Ιβάν Βασίλιεβιτς, βγαίνουν απ' την προκαθορισμένη φύση τους όταν χάσουν τη φόρμα που τους περιβάλλει. Ο λόγος τους εξαρθρώνεται, γίνεται αφύσικος, η δράση «ξεχειλίζει», η σκηνική οικονομία σε γενικές γραμμές πάει περίπατο.

Όσο κι αν έχει η κριτική καλές προθέσεις, δύσκολα μπορεί να καταλάβει για ποιο λόγο πραγματοποιήθηκε η «σύμμιξη» αυτή προσώπων και καταστάσεων των δύο έργων, αντί, έστω, να παρουσιαστούν σε μία, ενιαία παράσταση, το καθένα με την αυτοτέλειά του. Η φόρμα του Τσέχωφ, το επαναλαμβανόμενο, είναι ένας ιδιαίτερα ευαίσθητος οργανισμός που ισορροπεί επικίνδυνα ανάμεσα στα όρια του δυνατού και του αδύνατου, του σκηνικά εφικτού και του ανέφικτου, πάντα στην άκρη μιας μουσικής κλίμακας. Αποδείξει το ότι κανένας μέχρι τώρα δεν μπόρεσε να τη μιμηθεί ικανοποιητικά. Ευαίσθητος

ΤΣΕΧΩΦ ΣΤΟ «ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΕΡΜΟΥ», ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕ ΤΟ ΔΗΠΕΘΕ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

Του ΛΕΑΝΔΡΟΥ ΠΟΛΕΝΑΚΗ

οργανισμός που για να τον «σκοτώσεις» είναι αρκετό να μην του εμφυσήσεις πνοή. Δε χρειάζεται επί πλέον και να τον πατήσεις στο λαϊμό, με υποκριτική υστερία σ' όλες τις εγχώριες εκδοχές και ποικιλίες της, υφολογική, εκζητήση, σκηνικά - κοστούμια σαν από μετασεισμικό τοπίο, μουσική που «καρφώνει» το λόγο. Για την ιστορία σημειώνω τους συντελεστές της παράστασης: ηθοποιοί οι κ. Άλκης Ζερβός, Νίκος Κούρος, Τάκης Χρυσούλης, Μαίρη Ραζή. Σκηνικά - κοστούμια του κ. Μιχάλη Σδογκού, μουσική του κ. Τάσου Καρακατσάνη. Για τις μεταφράσεις Τσέχωφ του κ. Λυκούργου Καλλέργη έχω πει τη θετική μου γνώμη σε παλιότερα σημειώματα.

Ξενοπούλα («Ο Πειρασμός»), παρουσίασε σε περιορισμένες παραστάσεις στην Αθήνα το ΔΗΠΕΘΕ Ρούμελης. Ο «άψυχος» κατά τη γνώμη μου νεοέλληνας αυτός συγγραφέας διαθέτει μια φόρμα αστική, τέλεια δουλεμένη ως τις τελευταίες της λεπτομέρειες, με προκαθορισμένους από πριν «στόχους», με χαρακτηριστές «ασπρόμαυρους» «κακούς» και «καλούς», πλούσιους και φτωχούς, αναπαράγοντας δηλαδή ιδεολογία που δεν είν' άλλη απ' την «κρυφή γοητεία της μπουρ-

ζουαζιάς», ποντάρνοντας πάνω στη λαχτάρα του φτωχού ανώνυμου λαού ν' «ανέβει» στο επίπεδο του «φωτισμένου» αστού. Τι είναι τελικά ο «πειρασμός»; Ένα κορίτσι του λαού όπως το βλέπει η ντιλετάντικη ματιά του «αριστοκράτη» κι «Ευρωπαίου» Ξενοπούλου. Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ του ΔΗΠΕΘΕ Ρούμελης (σκηνοθεσία κ. Βασιλή Μητσάκη) ακολούθησε εδώ το ύφος του κωμειδύλλιου, που είναι τελείως διαφορετικό θεατρικό είδος. Είναι, αντίθετα, μίμηση λαϊκής φόρμας που απευθύνεται σε μορφωμένο αστικό κοινό, ικανό να την αφομοιώσει. Η αφέλεια της λαϊκής φόρμας του κωμειδύλλιου φαντάζει έτσι σαν αφέλεια ουσίας, όταν καλύπτει π.χ. τον βερισμό του Ιταλοθρεμμένου Ξενοπούλου που μεταφέρει στην Ελληνική σκηνή

Ντ' Αννούντσιο σε παραλλαγή Βαλκανίων. Η κυριότερη αρετή του έργου του Ξενοπούλου, ο δροσερός χαρακτήρας της Καλλιόπης που προκαλεί χωρίς να το επιδιώκει ανάβοντας πυρκαγιές στους αρσενικούς του «καθώς πρέπει» σπιτιού όπου δουλεύει σαν υπηρέτρια, αφοπλίστηκε εδώ, παρά τις καλές προσπάθειες της κ. Φαίης Κοκκινοπούλου στον ομώνυμο ρόλο, με την τυ-

ποποιημένη εξωτερική απόδοση του ανοικτόμηντου και παμπόνηρου θηλυκού, πιστά αντίγραφο του οποίου μπορεί να βρεί κανείς σε άφθονες ταινίες του Ελληνικού κινηματογράφου της δεκαετίας '60. Ουσία του ρόλου της Καλλιόπης είναι η αθωότητα: προκαλεί ακριβώς επειδή δεν επιδιώκει την πρόκληση. Αν σήμερα εξακολουθεί να παίζεται ο «Πειρασμός», είναι μόνο και μόνο για την αντίφαση αυτή, σκόπιμη, του ρόλου της Καλλιόπης, που όμως δεν προέβλεπε η παράσταση, αντίστροφα έκρυψε πίσω απ' τη μάσκα μιας συνειδητά επεισοδικής σκανδαλοποιού συμπεριφοράς της κοπέλας. Οι υπόλοιποι χαρακτήρες δόθηκαν σαν «τύπου», σ' ένα μήκος κύματος με κύριο, μόνιμο γνώρισμα, την υπερβολή. Συμμετείχαν οι κ. Άννα Αυγούλα, Νίκος Πρόυφας, Θύμιος Μανάφας, Βάσω Μεριδιώτου, Μαρία Μάλλιου, Βασίλη Μητσάκης, Άρης Τσιουόνης, Κώστας Ίτσιος, Παναγιώτης Σερεπιόου και Αγγελική Λυμπεροπούλου. Σκηνικά - κοστούμια, όχι χωρίς στοιχεία παραστασιακότητας, του κ. Νίκου Σαριδάκη. Με το σημείωμα αυτό κλείνει ο κύκλος κριτικών των παραστάσεων του φετινού χειμώνα. Ραντεβού τον Ιούλιο.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΜΟΥ